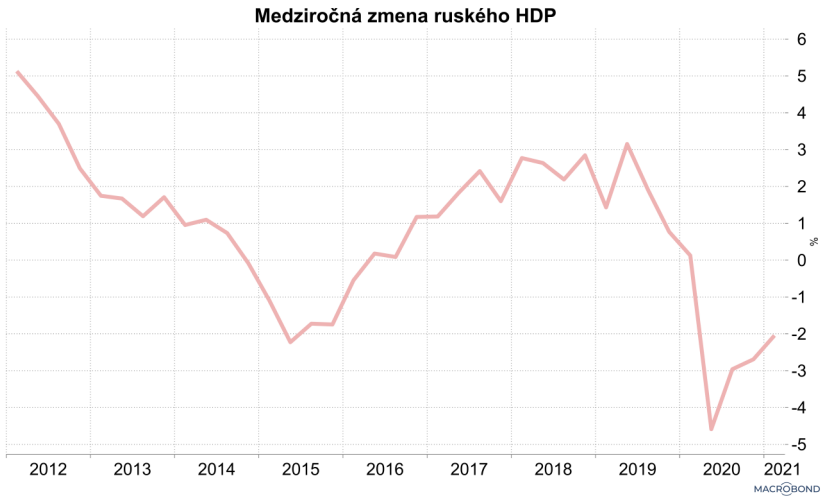
BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2021| ČÍSLO 36

RUSKO POČAS PANDÉMIE

Rusko je 11. najväčšou ekonomikou sveta podľa výšky celkového HDP. Táto krajina je tiež najväčším exportérom plynu a druhým najväčším exportérom ropy na svete. Počas roka 2020 bolo Rusko, podobne ako väčšina krajín sveta, hospodársky silno zasiahnuté pandémiou COVID-19. Dopytové a ponukové šoky vo viacerých sektoroch hospodárstva spôsobili, že životná úroveň bežných Rusov sa v tomto období znížila. My sme sa teda konkrétne pozreli na hospodárske čísla Ruska za rok 2020 a na spôsob, akým si táto najväčšia krajina sveta z hľadiska rozlohy prešla pandémiou.

V tomto čísle:

Nemecký index DAX sa rozšíri o desať spoločností

V Británii majú veľký počet pracovných miest, no málo pracovníkov

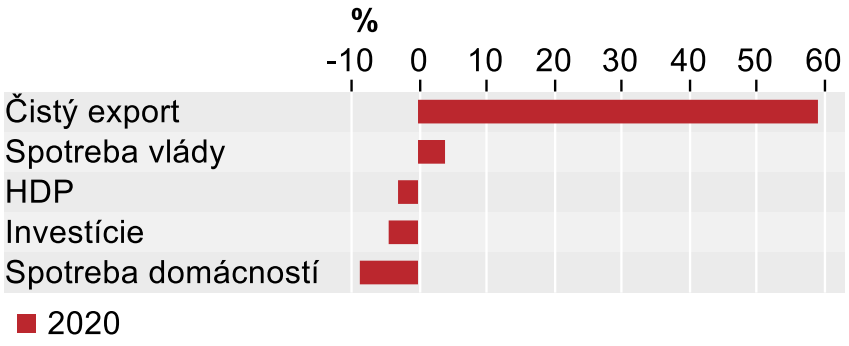
Slováci držia na účtoch veľké obnosy financií

El Salvádor zaviedol ako národnú menu Bitcoin

Turecko takmer dosiahlo 20% infláciu

HDP

Medziročná zmena zložiek HDP, Rusko

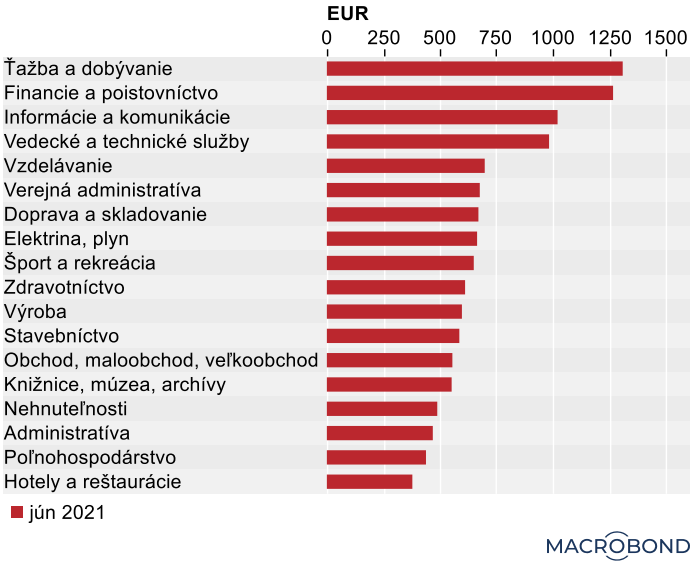

Ruské hospodárstvo bolo tak ako svetová ekonomika silno zasiahnuté pandémiou COVID-19. Počas roka 2020 sa aj kvôli viacerým opatreniam na zníženie mobility prepadlo o necelé 3% v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Ak sa bližšie pozrieme na jednotlivé zložky ruského HDP tak vidíme, že najvyšší pokles nastal v spotrebe domácností a to 8,6% (spotreba domácností v Rusko tvorí 47% celkového HDP). Tento markantný pokles spotreby domácností má priamy súvis so zavedenými reštrikciami na zníženie mobility, kedy občania nemohli spotrebúvať nahromadené úspory, keďže viaceré prevádzky fungovali len v obmedzených podmienkach (ponukový šok). Druhá zložka HDP s medziročným poklesom bola zložka investícii (4,3% a tvorí 27% celkového HDP krajiny). Táto zložka je typická vysokou volatilitou v čase krízy, no počas roka 2020 nezaznamenala najvyšší pokles (pre porovnanie počas krízy 2009 klesla medziročne o viac ako 14%). Spotreba vlády zaznamenala aj vďaka štátnym stimulom a dotáciám na podporu ekonomiky medziročný rast (4% a tvorí 18% HDP). Z ďaleka najvyšší medziročný rast evidujeme v zložke čistý export a to 59% (hlavne kvôli poklesu importu).

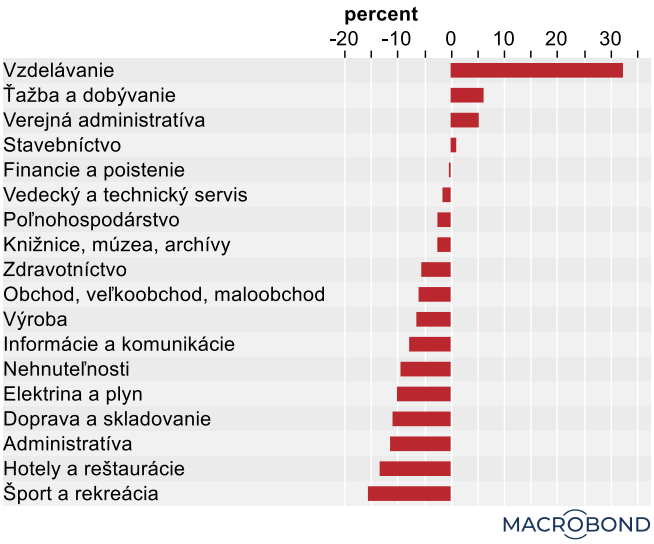
Mzdy

Priemerná mzda (v stálych cenách) v Rusku počas roka 2020 poklesla o 5,75%. Jej úroveň tak bola v priemere 623€. Ak sa bližšie po-

Priemerná mesačná mzda v jednotlivých sektoroch, Rusko

Percentuálna zmena priemernej mzdy v rámci sektorov medzi januárom 2020-júnom 2021, Rusko

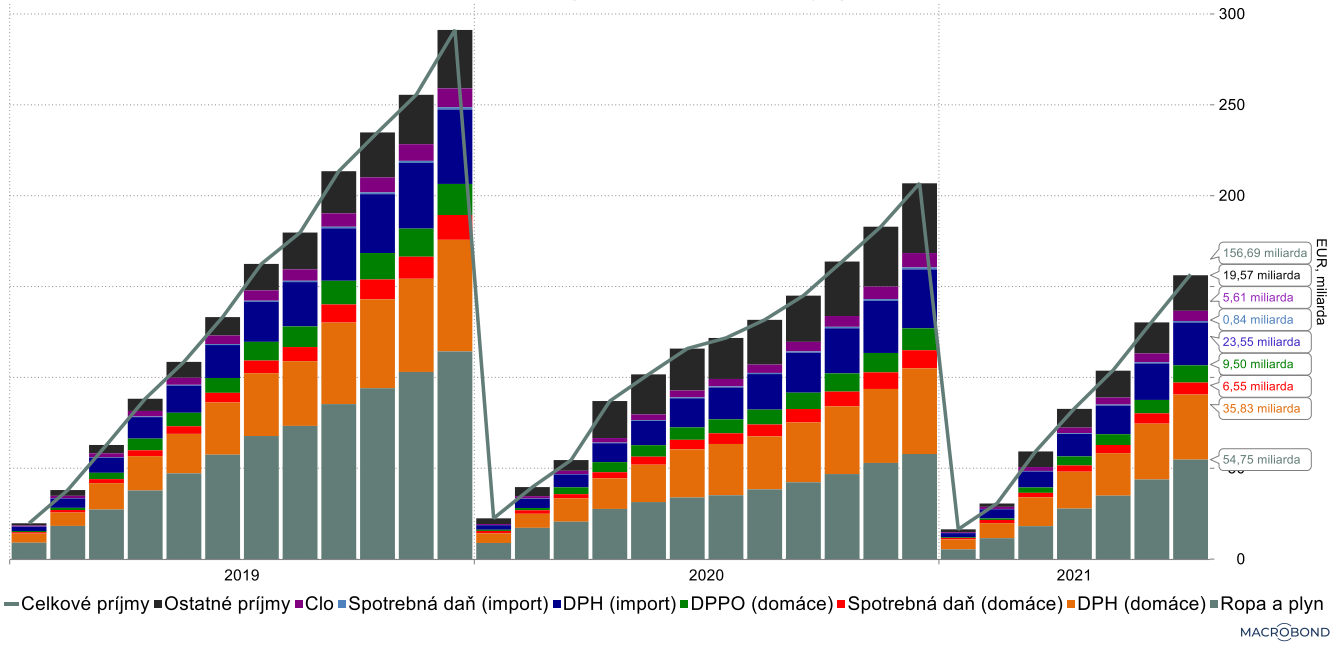

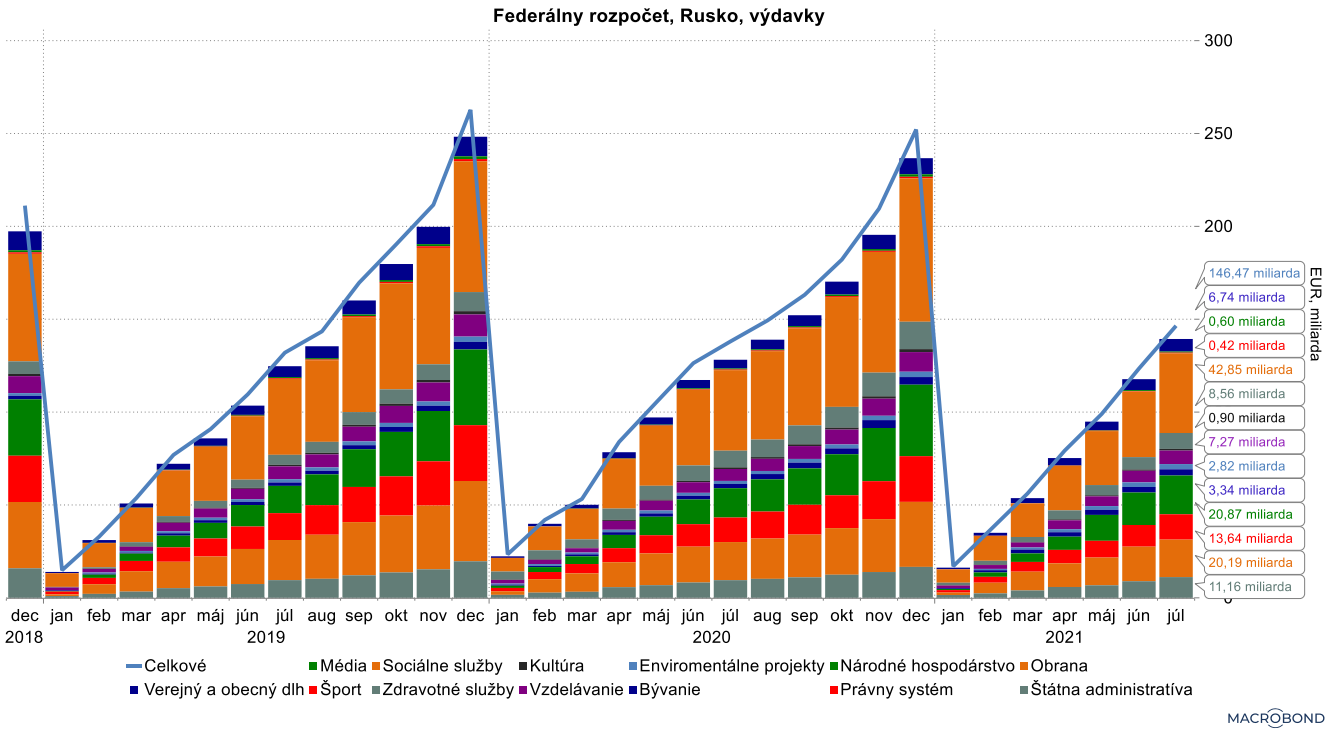
zrieme na vývoj miezd v rámci sektorov, tak v mesiaci jún 2021 je najvyššia priemerná mesačná mzda v ťažbe a dobývaní a to 1309€. Vysoké priemerné mesačné mzdy ešte pozorujeme v sektore finančníctvo a poistenie (1267€), informácie a komunikácie (1021€) a vo vedeckom a technickom servise (984€). Na druhej strane najnižšie priemerné mzdy evidujeme v sektore hotelov a reštaurácii (378€), poľnohospodárstvo (439€) a v administratíve a podporných aktivitách (469€). Ďalej sme sa pozreli aj na zmenu výšky mzdy počas pandémie v závislosti od jednotlivých sektorov. Najvyšší percentuálny pokles v období od januára 2020 až júna 2021 pozorujeme v sektore športu a rekreácii (pokles o 15,5%) a v sektore hotelov a reštaurácii (pokles o 13,3%). Tieto dva sektory zaraďujeme medzi najviac zasiahnuté oblasti hospodárstva počas pandemického roka, keďže reštaurácie, hotely a športové štadióny boli čiastočne uzavreté.

Federálny rozpočet

V priebehu roka 2020 došlo ku masívnemu poklesu dopytu po rope, čo spôsobilo pokles ceny za jeden barel o viac ako 50% (rovnako tak cena plynu klesla o 40%). Tento dopytový šok mal priame dôsledky aj na Federálny rozpočet Ruska, keďže príjmy z ropy a plynu tvoria v priemere 45% celkových príjmov. Celkové príjmy Federálneho rozpočtu z ropy a plynu sa počas roka 2020 znížili o 34% (celkové príjmy sa teda len vďaka poklesu cien ropy a plynu znížil o 15%). Ich pomer ku celkovým príjmom sa podobne znížil až na úroveň 28%. Momentálne sa ceny ropy a plynu dostali už ďaleko nad hodnoty spred pandémie (hlavne teda cena plynu, ktorá je v súčasnosti o 80% vyššia ako na konci roka 2019) a teda aj prímy do rozpočtu z ropy a plynu sú v mesiaci júl 2021 na rovnakej úrovni ako za celý rok 2020. Pokles príjmov z ropy a plynu počas roka 2020 bol čiastočne kompenzovaný nárastom ostatných príjmov (medziročný nárast o 56%). Pod touto zložkou evidujeme hlavne

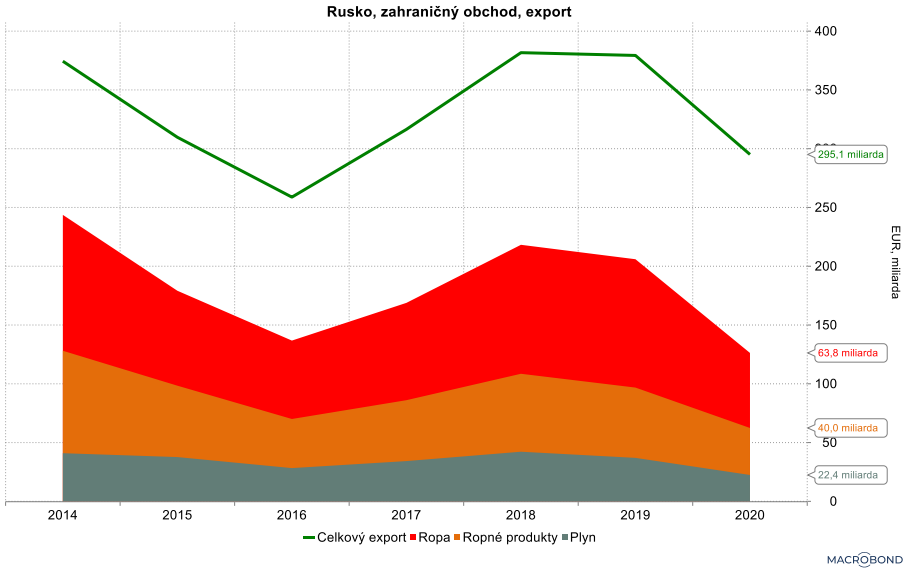
Federálny rozpočet, Rusko, príjmy

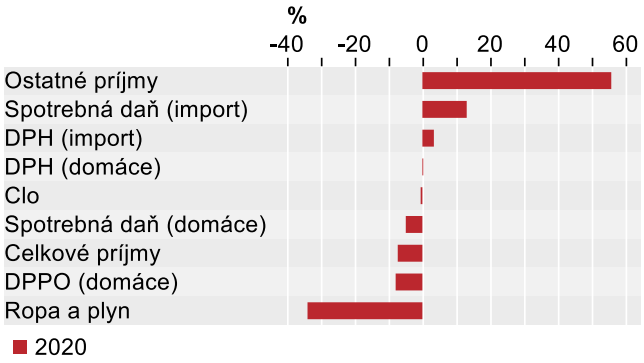

touto zložkou evidujeme hlavne financovanie z Ruského fondu národného bohatstva, ktorý slúži na vyrovnanie poklesu príjmov v prípade volatility na trhu s ropou a plynom. Podobne evidujeme aj rast príjmov zo spotrebnej dane a DPH na importných tovaroch. Na druhej strane popri poklesu príjmov z ropy a plynu klesli aj príjmy zo spotrebnej dane a DPPO od rezidentov.

Výdavky federálneho rozpočtu aj napriek poklesu príjmov zaznamenali počas roka 2020 medziročný rast na úrovni 25%. Najvyšší percentuálny nárast výdavkov evidujeme v zložke zdravotníctvo a to 87%. Avšak, najvyšší absolútny nárast výdavkov je v zložke sociálnej ochrany, kde rástli výdavky hlavne kvôli podporám v nezamestnanosti a rôznym programom na udržanie zamestnanosti. Deficit Federálneho rozpočtu tak bol za rok 2020 na úrovni 4,1 bil. RUB (47 mld. EUR).

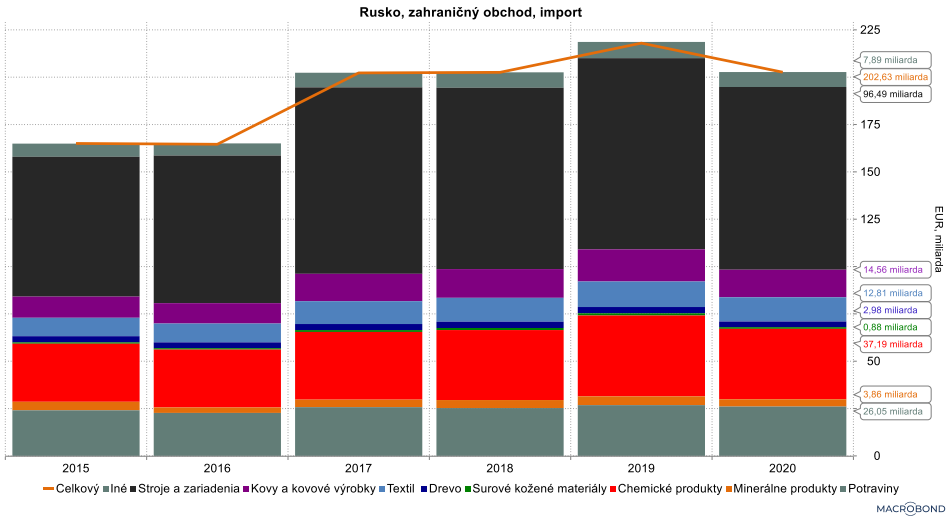
Medziročná zmena príjmov do Federálneho rozpočtu Ruska

Zahraničný obchod

Vplyvom prudkých výkyvov ceny ropy a plynu počas roka 2020 došlo aj ku poklesu celkového ruského exportu o 20,6%. Export ropy a plynu tvorí až 50% celkového ruského exportu (v roku 2020 bol celkový ruský export 337 mld. EUR a z toho 145 mld. tvoril plyn a ropa). Pokles vývozu ropy bol na úrovni 40,6% v porovnaní s predchádzajúcim rokom a pokles plynu exportu plynu bol 38,1%. Z ďalších sektorov hospodárstva evidujeme pokles exportu v strojoch a zariadeniach (10%) a v sektore drevených výrobkov (3%). Rast exportu pozorujeme hlavne v zložke kovy a kovové výrobky (23%) a v sektore potravín (19,3%).

Skoro polovicu ruského exportu v roku 2020 tvorili stroje a zariadenia (celkový objem exportu bol na úrovni 202 mld. EUR

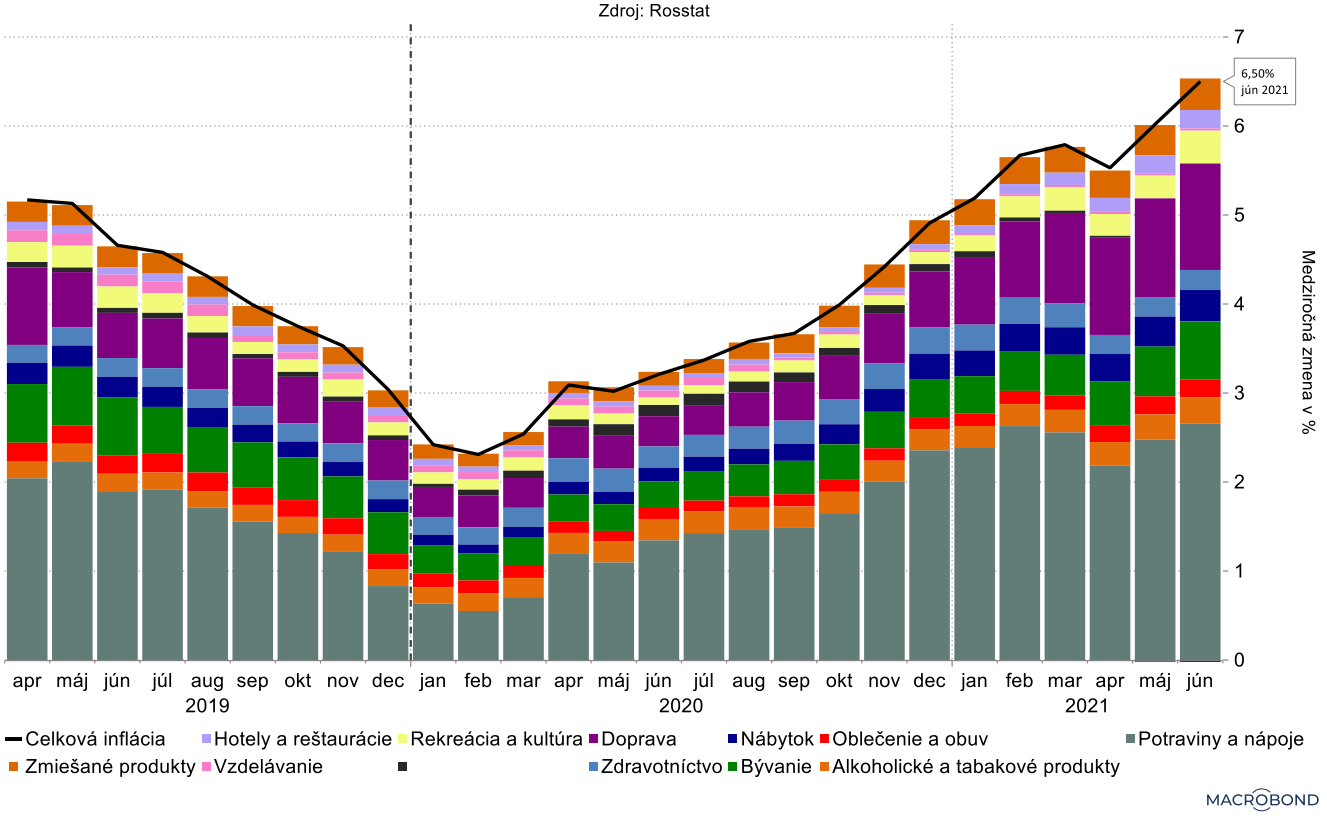
z toho 96 mld. EUR tvorili práve stroje a zariadenia). Druhú najväčšiu zložku tvorili chemické produkty a guma (37 mld. USD). V medziročnom porovnaní evidujeme pokles vo všetkých zložkách importu (celkový objem importu klesol v roku 2020 medziročne o 7%). Najvyšší pokles evidujeme v zložke surových kožených materiálov (24,5%) a v minerálnych produktoch (17%). Potraviny zaznamenali najnižší medziročný pokles a to 2,8%. Momentálne sankcie zo strany EÚ a USA sú skôr politické ako ekonomické a preto neovplyvňujú vývoj zahraničného obchodu Ruska.

Cenová hladina

Medziročný vysoký rast cien (čiže inflácia) je v Rusku počas posledných rokov značný problém. Priemerná inflácia za posledných 10 rokov je tam na úrovni 6,5% (pre porovnanie na Slovensku je tento ukazovateľ na úrovni 1,62%). V priebehu roka 2019 sa inflácia spomaľovala a ešte na začiatku roka 2020 dosahovala úroveň 2,31%. Avšak, vplyvom ochladenia hospodárstva kvôli pandémii sa Centrálna banka Ruskej federácie rozhodla znížiť hlavnú úrokovú sadzbu (podobne ako FED alebo ECB). Táto sadzba sa v období od marca 2020-júla 2020 znížila o 1,75 p. b. (z 6% na 4,25%). Týmto krokom ruská centrálna banka zabezpečila potrebnú likviditu pre trh a posilnila agregátny dopyt (súvaha Centrálnej banky Ruskej federácie sa počas roka 2020 zvýšila skoro o 20%). S rastom dopytu a nestíhajúcim rastom ponuky sa začali postupne zdvíhať aj ceny. V decembri 2020 bola už inflácia v Rusku na úrovni 4,91% (v júni 2021 je to už 6,5%). Ak sa bližšie pozrieme na prírastky ku celkovej inflácii podľa jednotlivých zložiek spotrebného koša (v závislosti od váhy jednotlivých zložiek), tak počas roka 2020 zabezpečoval rast celkovej cenovej hladiny najmä sektor potravín. Táto zložka rástla medziročným tempom 7,69% a tvorila 2,35 p. b. z decembrovej inflácie 4,91%. Nárast počas roka 2020 evidujeme aj v zložke doprava, ktorá rastie momentálne 10% tempom. Na narastajúcu úroveň cenovej hladiny už reaguje aj Centrálna banka Ruskej federácie, ktorá od marca 2021 zdvihla úrokovú sadzbu z 4,25% na

Rusko, príspevok jednotlivých zložiek ku celkovej inflácii

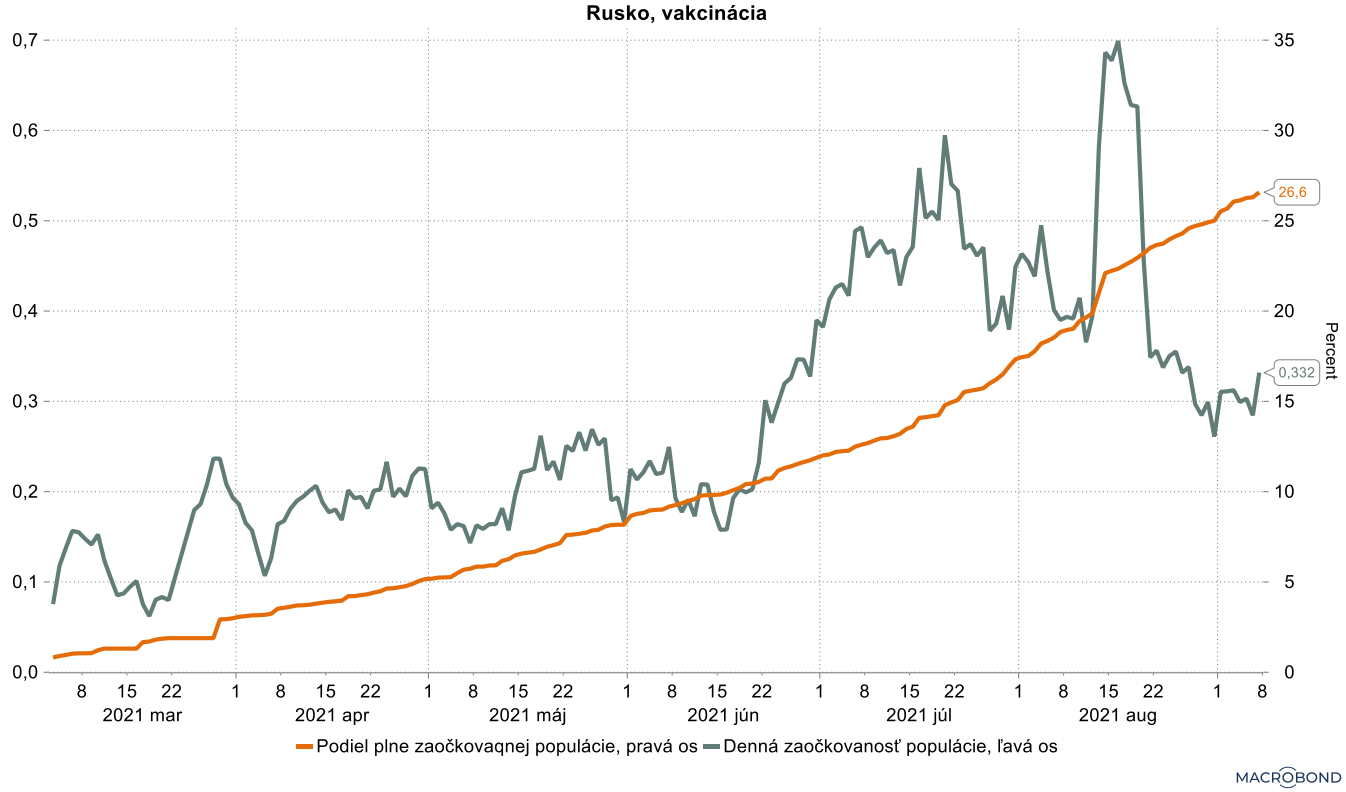
Zdroj: Rosstat

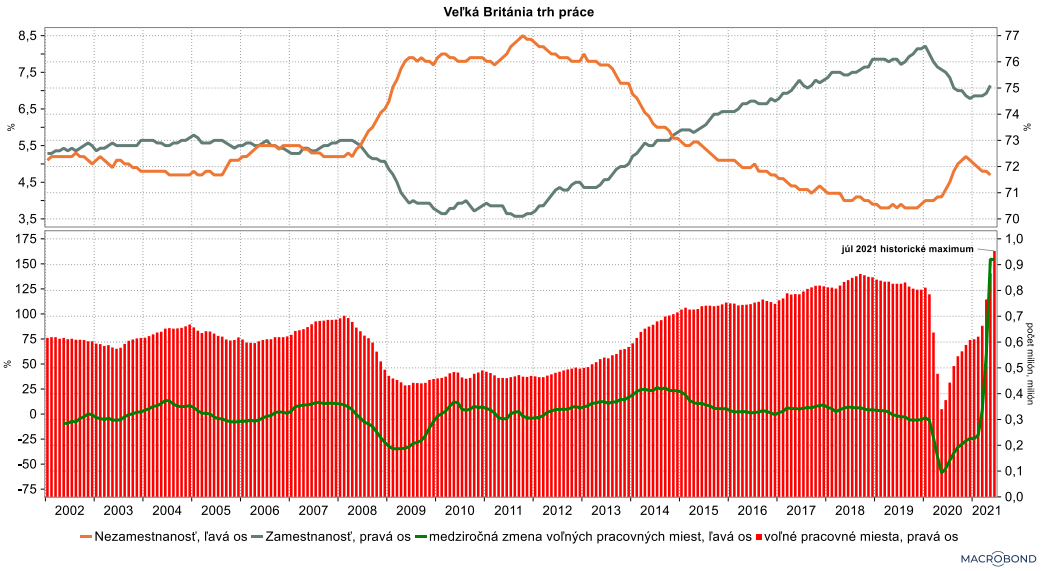
zdvihla úrokovú sadzbu z 4,25% na súčasných 6,5%.

Záver

Rusko teda počas roka 2020 zaznamenalo podobné hospodárske prepady ako aj krajiny v EÚ. Zasiahnutá bola hlavne spotreba domácností, ktorá výnimočne zaznamenala vyšší pokles ako investície. Na vývoji priemerných miezd sme videli, že najviac zasiahnuté sektory hospodárstva boli hotely, reštaurácie a rekreačné služby. Čo sa týka Federálneho rozpočtu Ruskej federácie, tak tu sme počas roka 2020 evidovali pokles príjmov najmä vďaka prepadom hlavných ruských exportných komodít. Pri monetárnych stimuloch v Rusku evidujeme o čosi iný scenár ako v USA alebo EÚ, kedy ruská centrálna banka bola vplyvom rastúcej inflácie nútená zdvíhať úrokovú sadzbu už v roku 2021. V nadchádzajúcich mesiacoch bude obnovený rast hospodárstva silno previazaný s vývojom pandémie a nastavenými reštrikciami. V súčasnosti prebieha v Rusku tretia vlna pandémie, ktorá už má klesajúci trend počtu nových prípadov. Čo môže do značnej miery obmedziť pozitívny trend rastu ruského hospodárstva po pandémii je to, že ku dnešnému dňu je úroveň zaočkovanosti v Rusku 31%. V prípade zhoršenia situácie Rusko už nemá k dispozícii ani monetárny vankúš v podobe zníženia úrokových sadzieb (kvôli rastúcej inflácii). Jediné východisko je teda premorenosť nákazy medzi obyvateľmi, čo je spojené aj s vysokou úmrtnosťou. (mm)

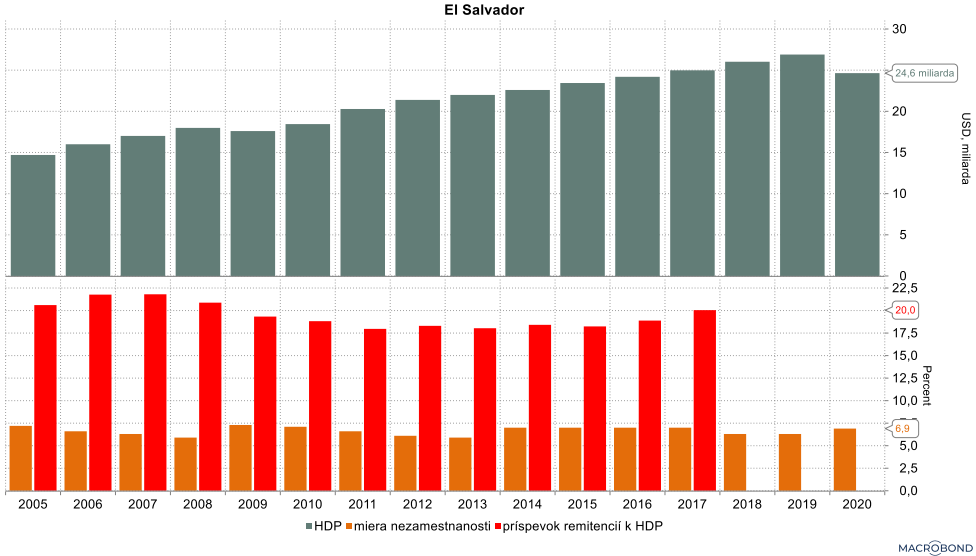
Bude mať Británia nedostatok pracovnej sily?

Júnové štatistiky ohľadom trhu práce v Británii naznačujú pozitívnejšie smerovanie v porovnaní s predchádzajúcimi mesiacmi. Úroveň zamestnanosti sa aktuálne pohybuje na úrovni 75,1% (32,2 milióna ľudí) a nezamestnanosť na 4,7%, čo je celkovo 1,6 milióna ľudí pričom najvyššia evidovaná nezamestnanosť je v Anglicku 4,8% a najnižšia v Severnom Írsku 3,8%. Obe tieto hodnoty sa však pohybujú pod svojimi hodnotami z predchádzajúcich rokov. Dôvodom je ako aj príchod pandémie, tak aj problémy spojené s Brexitom. V súčasných mesiacoch môžeme však pozorovať paradoxnú situáciu kedy za obdobie máj až júl zaznamenali historicky absolútne najvyšší počet voľných pracovných miest. Ich počet bol až na úrovni 953 tisíc, čo je o 600 tisíc viac ako v rovnakom období minulého roka (to však bolo silne ovplyvnené pandemickými reštrikciami). Lepšia porovnávacia báza môže byť rok 2019, avšak aj oproti tomu sa aktuálny počet voľných miest líši až o 130 tisíc. Z pohľadu jednotlivých profesií pribudlo najviac pracovných miest v oblasti umenia, kultúry a rekreácie, ubytovaní a reštauračných službách či v iných servisných aktivitách. Okrem pandémie, ktorá mala významný vplyv na pokles uchádzačov o prácu v Británii to však je aj práve Brexit. Nové imigračné pravidlá, ktoré uchádzačov o prácu z EÚ stavajú do rovnakej pozície ako hocijakých iných zahraničných uchádzačov si vyberajú svoju daň v podobe celkového poklesu uchádzačov. Mnohí z takýchto uchádzačov totižto zväčša nemajú nárok na pracovné vízum, a tak sa bude musieť UK spoľahnúť na domácu pracovnú silu. Už v súčasnosti Británia trpí výpadkom až okolo sto tisíc vodičov nákladných vozidiel, čo sa prejavuje v nedostatku zásobovania, a teda sa na pultoch neobjavujú inak bežne dostupné tovary. (pd)

Monetárny experiment v Salvadore

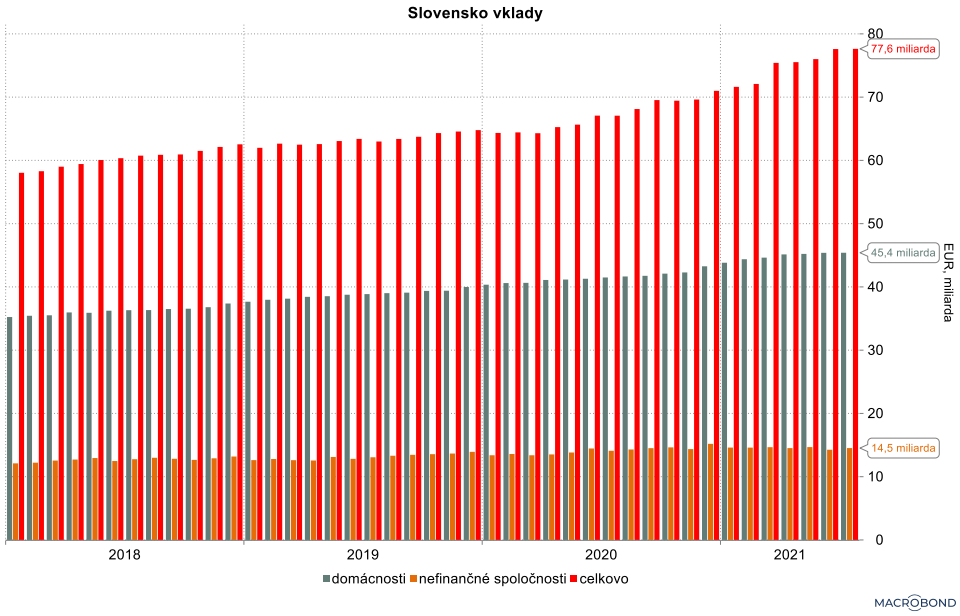
7.9.2021 v Salvádore oficiálne uznali Bitcoin ako zákonné platidlo, stal sa tak úplne prvou krajinou na svete, ktorá zaviedla kryptomenu ako národný prostriedok platby. Salvador je krajina, ktorej hrubý domáci produkt sa pohybuje na úrovni len niečo okolo 30 miliárd dolárov a ročné tempo rastu je v posledných rokoch iba v priemer 2%. Ich nezamestnanosť po pandémii prudko vzrástla a je vo výške 7 percent. Chudoba je dôležitým determinantom vývoja Salvádoru, najmenšej krajiny Strednej Ameriky, až okolo 30% obyvateľstva žije pod 5 dolárov na osobu a na deň. Rovnako tak je krajina závislá na remitenciách, od ktorých závisí cez 20% ich HDP, a tak počas pandémie kedy mnoho ľudí prišlo o prácu poklesol ich objem medziročne až

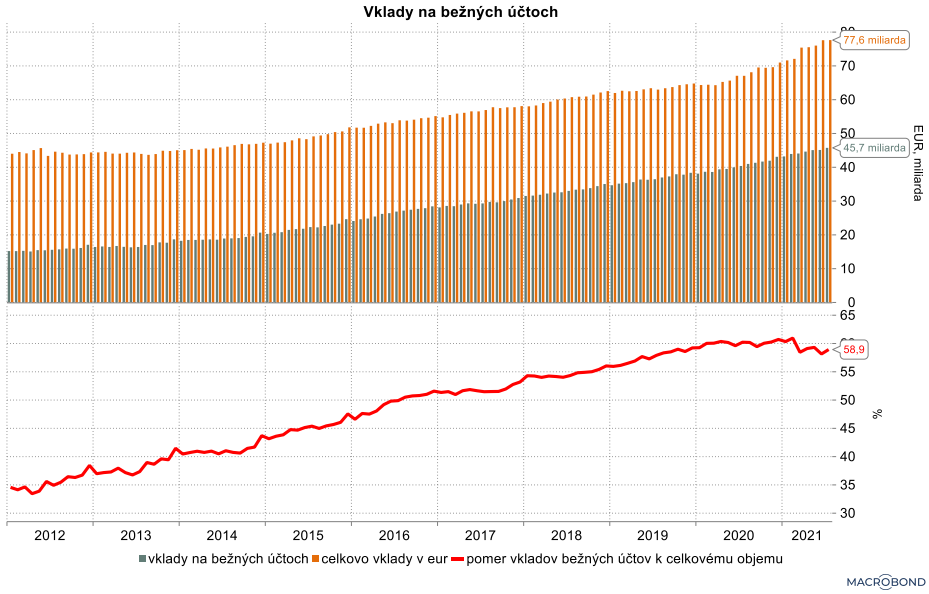
o 40%. Všetky tieto fakty prispievajú k zlej situácii krajiny. Prijať Bitcoin ako národné platidlo má pritiahnuť nové investície a pozornosť veriteľov. Rovnako tak sa tým má znížiť vyplácanie provízii vyplácaných za zasielanie remitencii zo zahanič ia. Problémom je však pri kryptomenách mnoho, no asi najväčším je jeho volatilita, na ktorú ubyvatelia musia byť pripravení. Najnovší prieskum však ukazuje, že až okolo 70% Salvádorčanov si Bitcoin ako platidlo ani neželá. Vláda taktiež nebude pri kryptomene vedieť naplánovať koľko sa vyberie napríklad na daniach, nakoľko sa hodnota Bitcoinu neustále veľmi mení. Celkovo vláda momentálne vlastní 400 bitcoinov v hodnote približne 17 miliónov dolárov. Na prilákanie ľudí k tejto mene v súčasnosti zadarmo ponúkajú 30 dolárov v digitálnej peňaženke. Cena Bitcoinu sa v deň kedy ho Salvádor začal oficiálne používať sa prepadla zo 43 tisíc dolárov na 36 tisíc, pričom v súčasnosti sa cena ustálila na úrovni 39 tisíc dolárov za jeden Bitcoin. (pd)

Veľké objemy vkladov Slovákov

Pandémia spôsobila vysoké zadlžovanie krajín na úkor svojho dlhu, čo znamená, že sa v jednotlivých štátoch nalialo do ekonomík veľké množstvo peňazí aby podporili svoje hospodárske výsledky v čase krízy. U Slovákov sa tento fakt prejavil v objeme vkladov na účtoch. Na konci júla 2021 sa kumulatívne celkovo nachádzalo 78 miliárd eur. Z tejto sumy tvoria väčšiu časť práve domácnosti, pri ktorých je objem vkladov na úrovni 45,4 miliardy eur. Oproti júlu 2020, je to medziročné zvýšenie vkladov o 15%, čo je podstatne vyššie tempo rastu ako predošlé roky kedy rástli okolo 6%. Celkovo pri pohľade na minulý rok môžeme vidieť, že vklady boli oproti 2019 vyššie až okolo 11%.

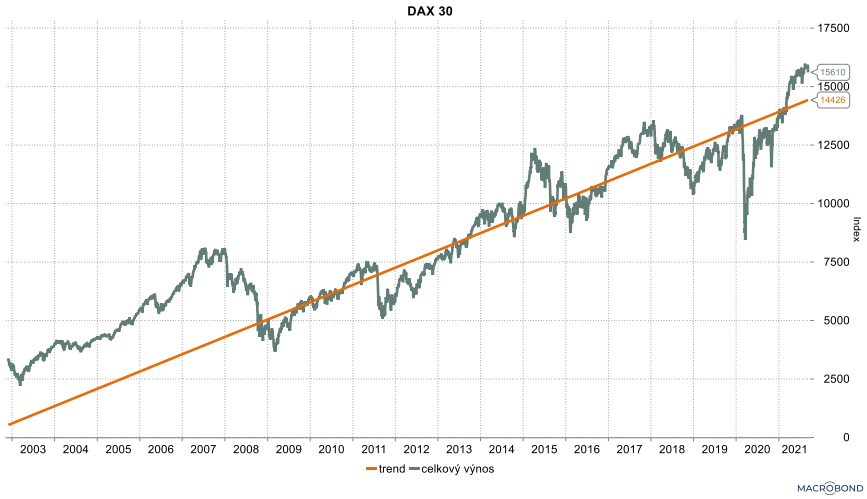

o tom ako veľa likvidity sa v bankách nachádza, no zároveň pri štýle akým Slováci s financiami narábajú sú tieto peniaze zväčša ponechané na milosť inflácii keďže sa kumulujú majoritne na bežných účtoch. Až takmer 60% všetkých vkladov sa nachádza na bežných účtoch. Keďže sa úroky na bežných účtoch pohybujú len niekde v okolí nula percent je teoreticky vlastne pre ľudí jedno či si peniaze odložia doma do vankúša alebo na takýto účet. Čo teda budú Slováci s toľkým obnosom inak nevyužitých peňazí robiť? Keďže sú Slováci konzervatívni investori, nedá sa očakávať veľký presun do investičných portfólií. Peniaze, ktoré im ležia na účtoch možno po úplnom odznení pandémie využijú na kúpu väčších spotrebných statkov či budú mať peniaze len na rýchle použitie a v čase keď ich budú potrebovať si ich z bežných účtov vytiahnu. (pd)

Rozšírenie indexu DAX

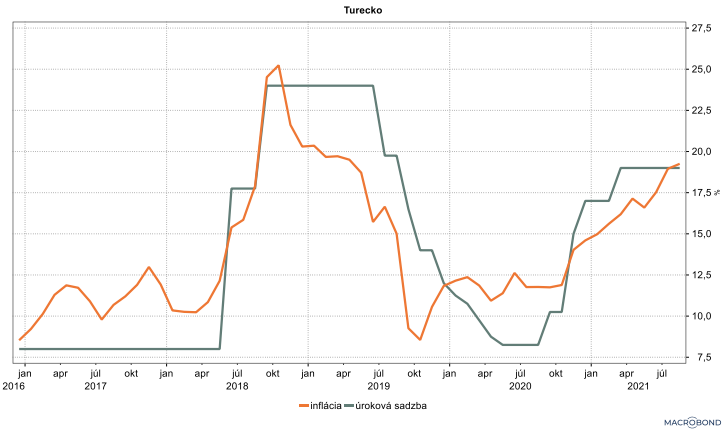
Nemecký burzový index DAX tvorí v súčasnosti 30 najvýznamnejších nemeckých spoločností podľa trhovej kapitalizácie. Jeho hodnota sa počíta už niekedy od konca osemdesiatych rokov. Medzi spoločnosti, ktoré aktuálne tvoria tento vlajkový index patria napríklad: Adidas, Alianz, Bayer, BMW, Daimler, Siemens, Lufthansa, Volkswagen a mnohé iné. Najväčší podiel v indexe má pritom v súčasnosti Linde a SAP, oboje s podielom po 10%. 1. V septembri 2021 však k 30 spoločnostiam pribudne ďalších 10. Zámerom je pozdvihnúť kvalitu tohto indexu a zosúladiť ho s medzinárodnými štandardmi. Spoločnosti, ktoré pribudnú sú napríklad: Puma, Porsche, Siemens, Zalando či Airbus. Všetky vstupujúce spoločnosti museli vykázať predošlé dva roky zisk (pred očistením od daní, úrokov, odpisov). Prírastkom do indexu sa samozrejme zmení aj váha jednotlivých spoločností v indexe čiže predošlých 30 členov stráca časť svojej hmotnosti v prospech nových členov. Hodnota indexu DAX30 je z historického pohľadu na rastovej krivke a od svojho vzniku sa viac ako zdesaťnásobila. V súčasnosti sa obchoduje tento index pohybuje na úrovni 16 tisíc bodov. (pd)

Spoločnosť	Trhová kapitalizácia mld.	Príjem mld.
Adidas	58	22
Allianz	82	167
BASF	60	69
Bayer	47	42
BMW ST	52	111
Continental AG	22	38
Covestro	11	13
Daimler	75	171
Delivery Hero	33	1
Deutsche Bank AG	22	5
Deutsche Boerse	27	44200
Deutsche Post	73	74
Deutsche Telekom AG	85	107
Deutsche Wohnen	18	3
E.ON SE	29	63
Fresenius Medical Care	19	17
Fresenius SE	24	36
Heidelbergcement	1	27
Henkel VZO	34	29
Infineon	48	11
Linde PLC	136	
Merck	90	19
MTU Aero	10	7
Muench. Rueckvers.	34	68
RWE AG ST	22	16
SAP	151	28
Siemens AG	117	60
Siemens Energy AG	17	28
Volkswagen VZO	127	256
Vonovia	31	10

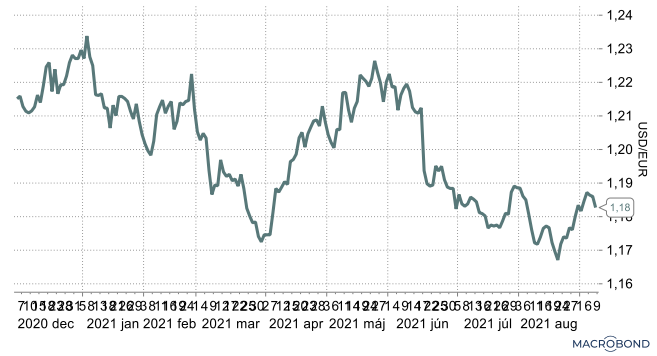
Turecký boj inflácie s úrokovými sadzbami

August priniesol Turecku tempo rastu cien na úrovni 19,25%, čo predstavuje maximum za posledné dva roky. Cielené hodnota je však pritom len na 5%. Najväčší medziročný nárast cien zaznamenali potraviny a nealkoholické nápoje s 30%, nasledoval nábytok a vybavenie domácnosti s 23 % a doprava s 22 %. Rovnako tak krajine nenapomáhajú ani vysoké ceny energií (rast cien 21,5%) či oslabenie tureckej líry, ktoré tlačia na cenovú hladinu smerom nahor. Znehodnocovanie meny oslabuje tureckú pozíciu na medzinárodnom trhu. Turecko je závislé na dovoze komodít akými je napríklad ropa, tej nákup v dolároch pri slabej tureckej líre predstavuje pre spotrebiteľov aj podnikateľov významný problém. Problémom teda začína byť udržanie základnej úrokovej sadzby krajiny nad úrovňou inflácie. Momentálne sa sadzba nachádza na hodnote 19% (ktorá bola už v marci zdvihnutá z pôvodnej hodnoty 17%, pred začiatkom pandémie v januári 2020 sa nachádzala vo výške 11,25%). Prezident Erdogan dlhodobo presadzuje znižovanie úrokových sadzieb, a tým pádom menšie náklady na požičiavanie. Vyššia inflácia ako sa očakávalo tak znamená, že znižovanie sadzieb nebude v najbližšom období na pláne keďže lacných peňazí je v obehu viac než dostatok. Aby bolo možné sadzbu znižovať je potrebné aby výrazne najskôr klesla úroveň inflácie. (pd)

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

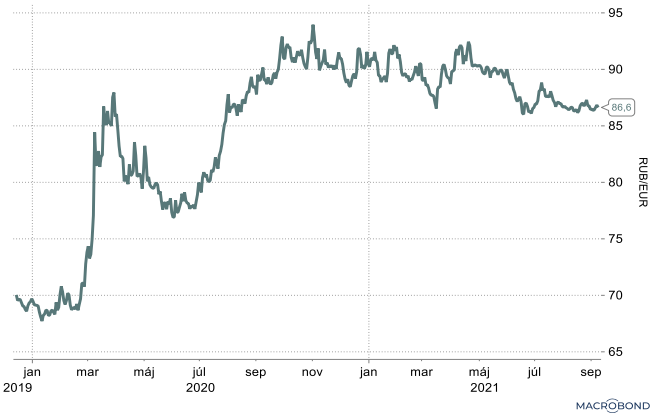
EUR/USD

EUR/CZK

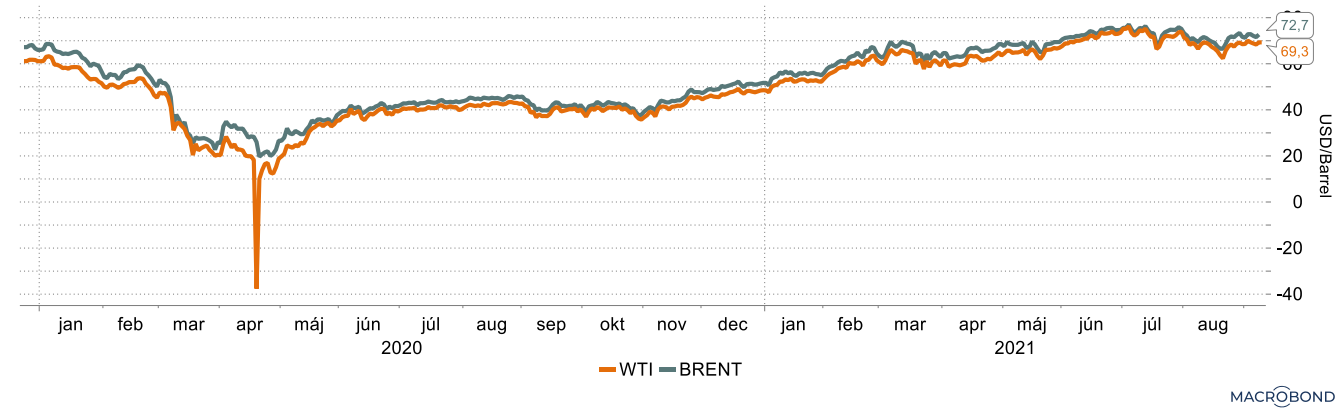
EUR/RUB

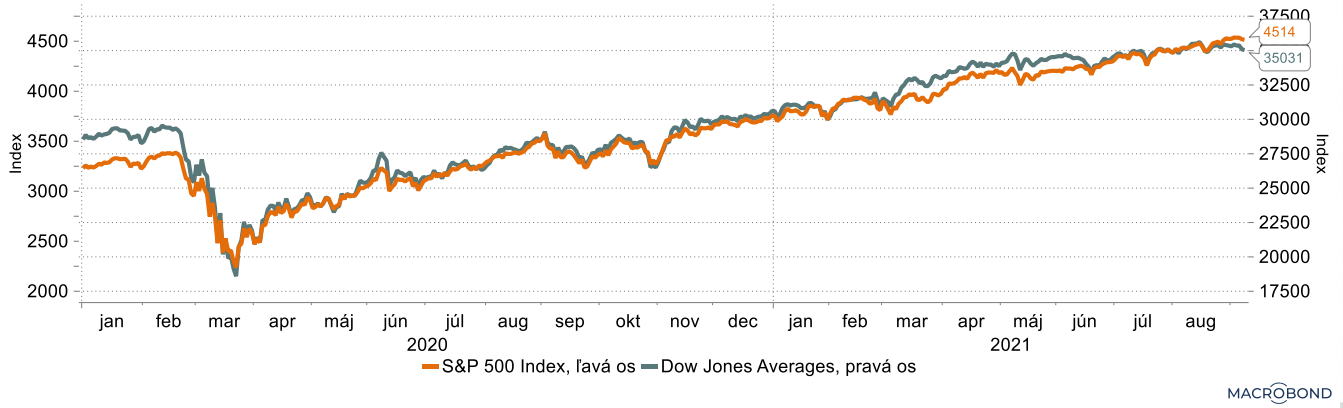
ZLATO

ROPA

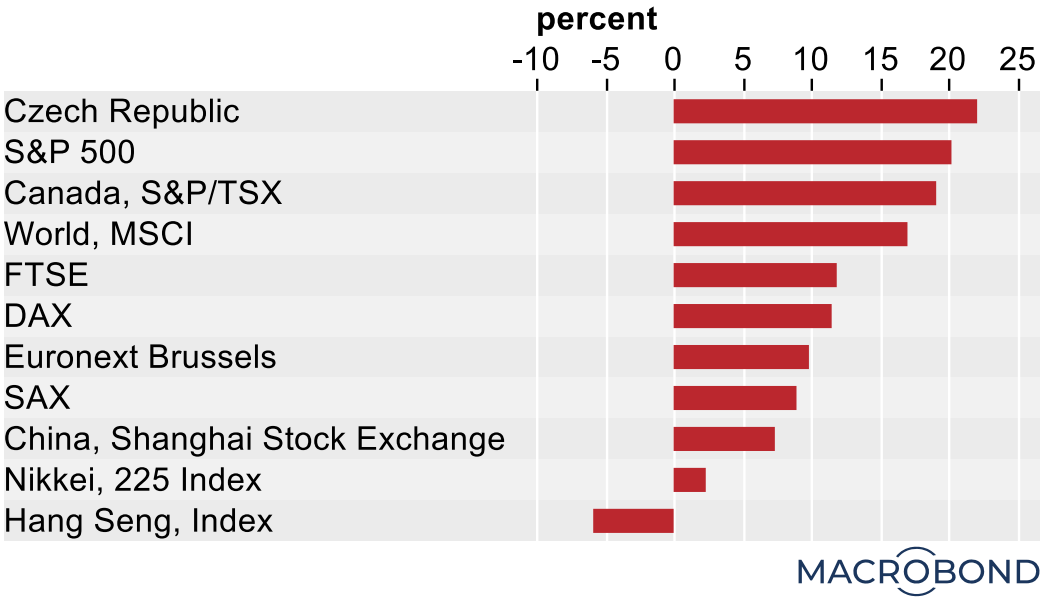

INDEXY

GRAF, KTORÝ NÁS ZAUJAL

Výnos vybraných benchmarkových indexov od začiatku roka 2021

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:

Jozef Prozbík
prozbik@bencont.sk
Nebesník Martin
nebesnik@bencont.sk
Bruchánik Rudolf
bruchanik@bencont.sk

Junior analytici:

Vražda Ján
Ďurišková Petra
Majerčák Marco

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT